

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK

Anton Mälberg

KOMMUNSTYRELSEN

2020-06-01

Kommunvakter i egen regi – försöksverksamhet

Sammanfattning

Den 3 juni 2019 fick kommundirektören i uppdrag av gruppledarna i Alliansen att utreda förutsättningarna för att organisera ordningsvakter och väktare i egen regi, med syfte att öka trygghet och säkerhet för kommunens invånare.

Det finns legala förutsättningar för kommunen att organisera ordningsvakter och väktare i egen regi, dock med vissa förbehåll. Ordningsvakter har vissa särskilda rättsliga befogenheter att avvisa, avlägsna och omhänderta personer som stör den allmänna ordningen, men de kan bara verka inom av Polismyndigheten beslutade områden. Väktare är ett begrepp som används i lagen om bevakningsföretag. För att en kommun ska kunna ha väktare i egen regi, i den mening som avses i lagen och i Polismyndighetens kompletterande föreskrifter, krävs att kommunen själv bildar ett bevakningsföretag.

En tredje personalkategori som utför trygghets- och säkerhetsskapande uppgifter i kommuner är trygghetsvårdar eller, som de kallas i rapporten, kommunvakter. Liksom väktare saknar de särskilda befogenheter att ingripa, men till skillnad från ordningsvakter kan de verka i hela kommunen. Kommunledningskontoret gör bedömningen att kommunvakter är den personalgrupp i egen regi som har störst förutsättningar att öka trygghet och säkerhet för kommunens invånare. Ett förslag på en tvååring försöksverksamhet med två kommunvakter presenteras. Rapporten lämnar också förslag på tvååring försöksverksamhet med ordningsvakter på Täby torg under helkvällar och helgnätter.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att påbörja åtgärder i enlighet med tjänsteutlåtande daterat den 19 maj 2020.

Kommunstyrelsens beslut för egen del

2. Kommunstyrelsen beslutar att godkänna rapporten "Kommunvakter i egen regi - försöksverksamhet"
3. Kommunstyrelsen beslutar att ge kommundirektören i uppdrag att påbörja åtgärder i enlighet med tjänsteutlåtande daterat den 19 maj 2020, under förutsättning av att kommunfullmäktige beslutar enligt punkt 1 ovan.

Ärendet

I *Politisk inriktning för Täby kommun under mandatperioden 2019-2022* anges att kommunen ska utveckla väktarpatrullering i egen regi. Därigenom ska kommunen ta en mer aktiv brottsförebyggande roll – i första hand för att bekämpa bostadsinbrott och brottslighet på allmänna platser.

Nedan återges det specificerade uppdrag som gruppledarna i Alliansen gav kommundirektören den 3 juni 2019.

Kommundirektören ges i uppdrag att utreda förutsättningar för att organisera ordningsvakter och väktare i egen regi, med syfte att öka trygghet och säkerhet för kommunens invånare. Utredningen ska innehålla legala förutsättningar och konsekvenser, bemanning/ledning/organisation, en ekonomisk kalkyl inkluderande nuvarande kostnader för upphandlade bevakningstjänster eller motsvarande samt en bedömning av fördelar respektive nackdelar med ordningsvakter och väktare i egen regi. Kontakt med Polismyndigheten förutsätts. Utredningen kan i övrigt behandla frågeställningar som bedöms relevanta i sammanhanget.

Det finns legala förutsättningar för kommunen att organisera ordningsvakter och väktare i egen regi, dock med vissa förbehåll.

Ordningsvakter har vissa särskilda rättsliga befogenheter att avvisa, avlägsna och omhänderta personer som stör den allmänna ordningen, men de kan bara verka inom av Polismyndigheten beslutade områden. I Täby kommun finns i dagsläget tre sådana områden; kommunhuset, boendet för nyanlända på Kemistvägen och ett område i och omkring köpcentret Täby centrum. Det är möjligt för kommunen att anställa ordningsvakter som verkar på dessa platser.

Väktare är ett begrepp som används i lagen om bevakningsföretag. För att en kommun ska kunna anställa väktare i egen regi, i den mening som avses i lagen och i Polismyndighetens kompletterande föreskrifter, krävs att kommunen själv bildar ett bevakningsföretag. En rad kommuner använder väktare, men i de fall som framkommit rör det sig om upphandlad personal från bevakningsföretag.

En tredje personalkategori som utför trygghets- och säkerhetsskapande uppgifter i kommuner är trygghetsvårdar eller, som de benämns i denna rapport, kommunvakter. Liksom väktare saknar de särskilda befogenheter att ingripa, men till skillnad från ordningsvakter kan de verka i hela kommunen. Kommunledningskontorets bedömning är att kommunvakter är den personalgrupp i egen regi som har störst förutsättningar att öka trygghet och säkerhet.

Åtgärder

Mot bakgrund av detta lämnas följande förslag på trygghets- och säkerhetsskapande åtgärder:

- Kommunen startar en tvåårig försöksverksamhet med två projektanställda kommunvakter. Arbetet leds av trygghets- och säkerhetsenheten. I samband med försöksperiodens utgång ska försöksverksamheten utvärderas.

Kommunvakterna arbetar såväl i bil som till fots. På så sätt kan de besöka både centrummiljöer, bostadsområden och andra platser efter behov. Kommunvakterna utrustas med lämplig klädsel som tydligt visar deras titel och att de arbetar för Täby kommun. Klädseln ska inte kunna förväxlas med uniform för polis eller ordningsvakt. Kommunvakternas fordon märks på samma sätt.

Varje kommunvakt utrustas med en mobiltelefon dit allmänheten kan vända sig. Utifrån information som inkommer via mobiltelefonerna kan kommunvakterna efter behov uppsöka otrygga platser och fungera som stöd för invånarna genom synlighet, kontaktskapande dialog och förebyggande insatser.

Kostnaden för detta förslag uppskattas uppgå till omkring 1,6 mnkr per år.

Kommunen sätter via upphandlat bevakningsföretag in ordningsvakter på Täby torg vid tidpunkter då många uppehåller sig i och kring närliggande krogmiljö, exempelvis kvällar och nätter på fredagar och lördagar. Detta skulle förstärka den bemanning som redan idag finns i krogmiljö och är något som föreslås av kommunens polis. Även detta föreslås som en försöksverksamhet under två år.

Kostnaden uppskattas uppgå till omkring 700 000 kr per år.¹

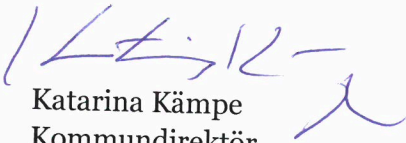
- Fältgruppens arbete och arbetet med nattvandring kan utvecklas tillsammans med kommunvakternas arbete. En bedömning av behovet av ytterligare en tjänst inom fältgruppen görs när kommunvakternas arbete pågått i sex månader.
- I samband med att kommunens nuvarande upphandlade tjänster för bevakning löper ut görs en ny upphandling som tar ett helhetsgrepp på kommunens behov av bevakningstjänster och parkeringsövervakning. Här beaktas även erfarenheter från

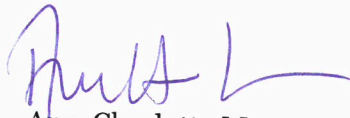
¹ Kostnaden är beräknad på bemanning kl. 19-04 fredagar och lördagar oaktat storhelger. Beroende på hur behovet ser ut kan dag och tidpunkt för bemanningen komma att variera.

försöksverksamheten med kommunvakter. Upphandlingen kan exempelvis genomföras med hjälp av en Request for information (RFI).

Ekonomiska aspekter

Kostnaden för de förslag på kommunvakter och ordningsvakter som presenteras i rapporten uppskattas uppgå till omkring 2,3 mnkr per år. Förslagen kan finansieras inom befintlig ram då kommunens bemanning med ordningsvakter på boendet för nyanlända på Kemistvägen upphört.

Katarina Kämpe
Kommundirektör

Ann-Charlotte Mann
Chef verksamhetsstöd och utveckling

Bilaga

- Rapport: "Kommunvakter i egen regi - försöksverksamhet"